

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 159 (2721) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 14

A STALIN-VONAL ÁTTORÉSE UTÁN...

Leningrád, Moszkva és Kiev felé törnek előre a német élcsapatok

**Megsemmisülés fenyegeti az egész vörös hadsereget.
Szétesés jelei mutatkoznak a szovjet kötelékekben**

GYORS CSAPATAINK TOVÁBB ÜLDÖZIK AZ ELLENSÉGET

Vezéri főhadiszállás (NTI) A véderő főparancsnoksága közli:

Merész támadással a Stalin vonalat a keleti arcvonal valamennyi fontos helyén áttörtük. A Moldvába bevonult német és román hadsereg az ellenséget széles arcvonalon átvette a Dnyeszteren. Galiciából a német, szlovák és a magyar csapatok üldözik az ellenséget. A Dnyesztertől északkeletre a német csapatok erős erődítési sávot leküzdve, arcvonalunk közepét előbbre vittük. Vitebsz 11-ike óta kezünkben van.

A Peipus tótól keletre a német kötelékek előrehaladtak Leningrád felé. Légierőnk az ellenség vasuti hálózatában okozott rombolással megfosztotta a nagyobb arányú hadművelet további lehetőségétől. Az ellenséges kötelékekben a szétesés jelei mutatkoznak. A páncélos hadsereg utánpótlási alapjait egész a Stalin vonalig toltuk előre.

Gyorsnaszádunk megtorpedózott egy 3500 tonnás szovjet hajót, amely valószínűleg elsüllyedt. Észak-Afrikában Tobruknál a brit csapatok kirohantási kísérletét megfúrtuk. Német gépek Marsha Matruhánál két löszert raktárt felgyújtottak. Légierőnk Anglia délkeleti partjainál egy 4000 tonnás hajót elsüllyesztett. A Temze torkolatában, valamint a délnyugati részeken kikötő berendezéseket bombáztunk. Az ellenség 13-ra virradó éjjel gyenge erővel megtámadta Északnyugat-Németország partját és bombázta anélkül, hogy említésre méltó kárt okozott volna, 2 gépet lelőttünk. (MTI)

Budapestről jelenti a MTI: A honvéd vezérkar főnöke közli:

Gyorscsapatok tovább üldözik az ellenséget. Az üldözés folyamán az ellenséges utóvédvel vívott harcban ismét számos foglyot ejtettünk és egy úteget zsákmányoltunk. Repülőink öt ellenséges gépet lelőttek.

A Stalin-vonal helyenként 50 km. mélységű

Berlinből jelenti: (NTI) A hatalmas német győzelem a Stalin-vonal áttörése után gyors iramban bontakozik ki. Vitebszknél a bolsevikiek páncélosokkal erősítették meg az erődítményeket. Itt 166 páncélos pusztítottunk vagy zsákmányul ejtettünk.

Először a német gyalogság és az utászok küzdötték le helyenként a kiserődöket, majd 25 kilométer mélységben törtek előre.

A bolsevikieket a német katonák gyorsasága és fegyvereik annyira megrendítették, hogy zűrzavar vált urrá.

Még 65 páncélos pusztítottunk el egy másik helyen. A Stalin-vonal, mint a harcok folyamán kiderült, több helyen 50 kilométer mélységű. Természetes, mesterséges akadályok és tábori erődítmények jellemezték ezt a védelmi rendszert. A német légierő, a Német Távíratok Iroda értesülés szerint 147 repülőgépet pusztított el. A német légierő ugyanazon idő alatt 9 gépet veszített. A német légifegyvernem teljesítménye nagyban hozzájárult a Stalin-vonal áttöréséhez. A légierő egy helyen 77 páncélos pusztított el minden veszteség nélkül.

A moszkvai rádió is beismerte a németek nagy győzelmét

Stockholmból jelenti: (NTI) A moszkvai rádió vasárnap bejelentette, hogy a német légierő gépei a vasárnapra virradólag támadást intéztek a Stalin-vonal ellen. A német gyalogság és a páncélosok a légierő-

vel párhuzamosan folytatták hadműveleteiket. A rádió szerint a németek helyenként áttörték a Stalin-vonalat. A finn csapatok nagyobb szabású támadást indítottak — jelenti a moszkvai rádió. (MTI)

Amszterdamból jelenti a NTI: Vasárnap délután utazott el Madridból a KÉK hadosztály első zászlóalja. Az önkéntesek elindulásán megjelent a politikai és katonai élet, továbbá a párt igen sok neves képviselője. Az önkénteseket az egyik század részésette tiszteletadásban. A jelenlevő mi-

niszterek és tábornokok elléptek a vonatra szálló önkéntesek arcába előtt. Különösen a német és az olasz követség bucsztatására megjelent képviselője üdvözölte szívélyesen az elindulókat. A hétfőre virradó éjjel és a rákövetkező napokon újabb önkéntes zászlóaljok hagyják el Madridot. (MTI)

A németek széttépték Anglia és Amerika Szovjetbe vetett reménységét

Róma (Stefani). A Voce d'Italiában Gayda vezércikkét közöl. Utal arra, hogy a Stalin-vonal elleni német támadással egyidejűleg Észak-Amerika is támadott Európa ellen azzal a céllal, hogy a dolláruralom alá hajtsa Európát. Amerika azért állt Anglia oldalára, hogy közvetlenebbül szerezhesék meg Anglia örökségét. Észak-Amerika folytatja azt a bekerítő politikát, amelyet Anglia kezdett Németország és Olaszország ellen. Az Egyesült Államok azzal a látszattal akar beavatkozni a háborúba, mintha ők lennének a háború áldozatai (MTI).

lapok feltűnő helyen közlik a Stalin-vonal áttöréséről szóló német hivatalos jelentést és ezzel kapcsolatban rámutatnak arra, hogy a német csapatok a Stalin-vonal áttörésével széttépték az angol-amerikai köröknek a Szovjetbe vetett reménységét. (MTI)

A TOKIÓI SZOVJET NAGYKÖVET MACUOKÁNÁL

Tokióból jelenti a NTI: Szmétanin, tokiói szovjet nagykövet felkereste Macuoka külügyminisztert és másfél órás megbeszélést folytatott vele. Hír szerint tájékoztatta a német-szovjet háború állásáról. (MTI)

Anglia és a szovjet megegyeztek, hogy nem kötnek külön békét

Stockholmból jelenti: (NTI) A Reuter Iroda szerint hivatalosan közölték, hogy Nagybritannia és a Szovjetunió kölcsönösen kötelezték magukat, hogy nem kötnek külön békét. A brit és a szovjet kormány ezenkívül kötelezettséget vállalt arra is, hogy kölcsönösen megadják egymásnak minden támogatást és segítséget. Az angol-szovjet szerződés a szerződő felek megegyezése értelmében az aláírás pillanatában lépett életbe és nem kell külön ratifikálni a szerződést. A szerződést az angol kormány nevében Cripps moszkvai angol nagykövet írta alá, míg a szovjet kormány nevében Molotov külügyi népbiztos írta alá. (MTI)

Washingtonból jelenti: (NTI) It-

teni diplomáciai körökben a Moszkvával kötött brit szerződésben csupán annak az egyezménynek alaki megerősítését látják, amely rövidesen a német-szovjet ellenségeskedés kitörése után jött létre. Ez csupán egy újabb gesztust jelent. (MTI)

Berlinből jelenti: (NTI) Berlini politikai körökben megjegyzik, hogy az angol-szovjet Németország elleni szövetséget most hivatalosan is megkötötték. A szövetségnek semmiféle befolyása sincs. „Nem tartja fel az esést, ha ketten, akik amúgy is esnek egymásba kapaszkodnak” el fog következni az igazságos büntetés, mégpedig az angol plutokrácia és a bolsevizmus megsemmisítésének formájában. (MTI)

A németek nem használtak mérges gázt

Berlinből jelenti a NTL: Az angol hírszolgálat moszkvai jelentést közölt, amely szerint a szovjet tájékoztató hivatal helyettes főnöke és a buenosaire-i szovjet nagykövet azt állították, hogy a németek mérges gázokat használtak. Illetékes helyen közli, hogy a német véderő parancsnokságának többször megisméltelt kijelentése után, hogy mindaddig nem használ gázokat, amik az ellenfél ennek használatára kísérletet nem tesz, német részről nem szükséges külön hangsúlyozni, hogy eddig egyetlen egy hadszíntéren sem használtak német részről gázokat. Miután az erődvonalat áttörték, a szovjet ezt a kétségbeesett híresztelést szedte elő, nyilván azzal a céllal, hogy magukat tegyék jogosulttá ilyen módszerek alkalmazására. Németország azonban a legszigorúbb megtorló lépést teszi minden olyan kísérletre, mely arra irányul, hogy megszegje az ilyen irányú nemzetközi tilalmakat. (MTI)

KÉT NAP ALATT HAT LÉGIPIADÓ VOLT HELSINKIBEN

Helsinkiből jelenti: (Stefani.) Július 10-én és 11-én hat légi piadó volt a finn fővárosban. Finn körökben rámutatnak arra, hogy a szovjet repülők hatezer méter magasságból dobják le bombáikat a lakott negyedekre. A szovjet légi erők június 23-ika óta 54 légitámadást intéztek Helsink ellen. (MTI)

SZOVJETBOMBÁK HULLTAK MIRCEA HERCEG KÓRHÁZHAJÓRA

Bukarestből jelenti: (NTL.) Mint hivatalosan közlik, három szovjet bombázó megtámadta a Mircea herceg kórházhajót és bombát dobott rá, majd géppuskával tüzelt a hajóra. (MTI)

MARSHA MATRUT BOMBÁZTAK AZ OLASZOK

Róma (Stefani). A fegyveres erők főhadiszállásának 403-ik közleménye: Észak-Afrikában a tobruki szakaszon ellenséges támadásokat vertünk vissza. Az ellenségnek súlyos veszteséget okoztunk. A sivatagban gépeink ellenséges légitámaszpontokat és Marsha Matrut bombáztak, több benzin raktár kigyulladt. Vadászaink Sidi el Barani és Bug közt több páncélosit pusztítottak el. Az ellenség támadta Benghazit és Dernát. Kelet-Afrikában mindkét részről tűzéri tévékenység volt. A Tripoli ellen intézett legutóbbi légitámadások során 22 ember meghalt és 54 megsebesült. (MTI)

WHEELER SZERINT ROOSEVELT NEM KAPHAT HÁBORUSPÁRTI TÖBBSÉGET A KONGRESSZUSON

Washingtonból jelenti a NTL: Wheeler demokrata szenátor a sajtóértekezleten kijelentette, hogy ha Roosevelt azzal a kívánsággal fordul

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

na a kongresszushoz, hogy járuljon hozzá a hadüzenethez, nem kapna többet 10-15 igenlő szavazatnál. (MTI)

Nankingból jelenti a NTL: Nankingi mértékadó körök véleménye szerint a csungkingi és az angol kormány között katonai szövetség jött létre. A szerződés állítólag pénteken délután írták alá Csungkingban. (MTI)

AMERIKAI TANACSADÓK CSANG-KAI-SEK KORMÁNYA MELLETT

Rómából jelenti a Stefani: Jól értesült amerikai hírforrás szerint 3

A francia kormány nem ratifikálja a szíriai fegyverszüneti egyezményt

Vichyből jelenti: (NTL.) Mint a francia hadügyminisztérium közli, Dentz tábornok, szíriai francia főbiztos és Wilson tábornok brit főparancsnok tárgyalásai fegyverszüneti egyezményre vezettek és ezt szombaton este írták alá. Ezzel a szíriai viszály 34 nap után véget ért. A fegyverszüneti feltételek még nem érkeztek Vichybe. (MTI)

Vichyből jelenti: (NTL.) Mint itteni jól értesült körökben vasárnap este közölték, Dentz tábornok továbbította a francia hadügyminiszterhez, a brit fegyverszüneti feltételeket Rámutatnak arra, hogy a fegyverszüneti egyezményt még nem írták alá, csupán Dentz tábornok képviselője írt alá egy egyezményt a fegyverszünetről. A szíriai összetűzést véglegesen rendező egyezményt valószínűleg Dentz tábornok írja alá. A francia kormány azonban nem fogja ratifikálni ezt az egyezményt, miután világosan kifejezésre juttatta álláspontját. Mint ezekben a körökben kijelentették, a szíriai összetűzés rendezésénél, csupán helyi katonai természetű ténykedésről van szó és ennek semmi köze sincs a francia kormány politikájához. Dentz tábornok olyan ostromlott helyzetben van, aki nem tud tovább védekezni. Ez

amerikai mérnök Csungkingba utazott, hogy ott Csang Kai Sek kormánya mellett tanácsadó szerepét töltsse be, másfelől ellenőrizze, hogy az amerikai nyersanyagok eljussanak Kinába, továbbá azt, hogy ezek a nyersanyagok nehegy Japánba jussanak. A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője ezzel kapcsolatban utal arra, hogy ez újabb kihívás Japán ellen. Még nem tudni, mi lesz a válasza Japánnak a sorozatos kihívásokra, azonban emlékeztetnek egyes körökben arra, hogy a japán repülő elpusztították a burmai hadianyagszállítási útvonalat annakidején és felmerül a kérdés, vajjon nem fogja-e Japán hasonló intézkedéssel megakadályozni a Kinába irányuló amerikai hadianyagszállításokat. (MTI)

nincs hatással sem a francia kormány és a brit kormány közötti viszonyra sem a francia kormány és a mandátumos terület közötti viszonyra. Jól értesült körökben azt hiszik, hogy az újabb brit fegyverszüneti feltételek, kizárólag katonai terepre korlátozódnak. (MTI)

NEHEZ HELYZETBEN VOLT A FRANCIA HADERŐ SZÍRIÁBAN

Athénből jelenti: (Stefani.) Szíriából most érkezett Athénbe egy francia tiszt aki elmondta, hogy a szíriai francia csapatoknak milyen kedvezőtlen körülmények közt kell harcolni. A francia csapatoknak sem léghárító őrjeik, sem harcikocsiak nincsenek. A leghatározottabban cáfolta, hogy a gaulleista mozgalomnak Szíriában talaja lenne. A francia haderő mindig árulónak tekintette De Gaulle-ot. (MTI)

A NEMET-SZOVJET ONFLIKTUS KÉNYSZERITTE A SZÍRIAI HÁBORU BEFEJEZÉSÉRE ANGLIÁT

Aleppből jelenti a MTI: Wilson tábornok rámutatott arra, hogy Nagy-Britannia minden körülmények között igyekezett befejezni a szíriai konfliktust, mielőtt a német-szovjet háboru bármiféle következményt vonna maga után a Közelkeleten.

Olaszország helyreállította Montenegró függetlenségét

Cetinjéből jelenti a Stefani: A montenegrói függetlenségi határozat szövege a következő: Az 1941 július 12-én, a fasiszta korszak 19. évében Cetinjében összehívott alkotmányozó nemzetgyűlés a montenegrói nép képviselője és akaratának hű tolmáca, a következő határozatot hozza:

1. Vége a szolgátságnak, amelybe a podgoricai szkupstina 1913 november 26-án döntötte Montenegrót azzal, hogy Szerbiával egyesítette.
2. Montenegróban a jugoszláv királyság és a Karagyorgyevics-ház által bevezetett kormányzatot eltávolították; a vidovani és az 1931 szeptember 3-iki alkotmány megszűnt.
3. Montenegró szuverén és független államként alkotmányos monarchia formájában helyreáll.

4. Az alkotmányozó nemzetgyűlés kijelenti, hogy minden montenegrói mély hálával azért, hogy az olasz hadak fellépésének köszönhető hazája felszabadítását, emlékezve a Petrovics-Nyegos dinasztia és a savoyai-ház szoros kapcsolataira, bizalommal a Ducenak a fasiszta Olaszország érdekében mindenkor és mindenütt kifejtett építő tevékenysége iránt, elhatározta, hogy életét és sorsát egyesíti Olaszországgal s vele legbensőbb szolidaritás köteleit létesíti. Az e szolidaritásból eredő megegyezéseket, amelyek azt a célt szolgálják, hogy Montenegró Róma erőterébe kerüljön, fokozatosan kötik meg Montenegró és Olaszország között.

5. Az alkotmányozó nemzetgyűlés, az államfői legmagasabb méltóság viselésére alkalmas jelölt hiányában elhatá-

Finom, izletes és zamatos

Espresso

csak

Japport-nál.

rozta, hogy a kormányzáság létesítéséhez folyamodik és öfelségét Olaszország királyát kéri fel, hogy a montenegrói királyság élére jelöljön ki kormányzót, aki alkotmányt ad. (MTI)

MONTENEGRÓ FÜGGETLENSÉGÉT MEGELEGEDESSSEL FOGADTA AZ OLASZ KÖZVELEMÉNY

Rómából jelenti a MTI: Az olasz közvélemény meglegegedéssel fogadta a montenegrói kérdés megoldásának hírére. Ez a megoldás újabb megerősítése annak, hogy Olaszország a Földközi-tenger egész medencéjében vezető szerepet kap és ez a vezető szerep a Balkán egész nyugati részén érvényesül.

Montenegró helyzete némileg különbözn fog Albánia helyzetétől. Míg Albánia perszonálunióba lépett Olaszországgal, addig Montenegróban az államfő kérdését úgy oldják majd meg, hogy az olasz király kormányzóherceget nevez ki Montenegró élére. Ez előreláthatólag az olasz királyi ház egyik tagja lesz. Neve nem ismeretes. Montenegró egyébként szuverén állam. Montenegró egyezményt köt majd Olaszországgal, amelyek biztosítják Montenegrónak, hogy olasz érdekkörbe tartozik.

AZ IZLANDI TÖRVÉNYHOZÁS JÓVÁHAGYTA A SZIGET AMERIKAI MEGSZÁLLÁSÁT

Zürichből jelenti a MTI: Az izlandi törvényhozás 39 szavazattal 3 ellenében jóváhagyta Izlandnak amerikai csapatok által történt megszállását.

Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: Washingtonból jelenti: Nagy feltűnést keltettek azok a jelentések, hogy Izlandon már május közepe óta voltak amerikai tisztek. A tengerészek katonai osztagok is partraszálltak. Ez ellentétben áll azzal a washingtoni közléssel, amely szerint csak tengerészek szálltak partra Izlandon.

Newyorkból jelenti a MTI: Az egyik demokrata szenátor azt követelte, hogy Anglia vonja vissza csapatait Izlandról.

KANADAI CSAPATOK ÉRKEZTEK ANGLIÁBA

Stockholmból jelenti a MTI: A svéd lapok jelentése szerint nagyszámú kanadai csapatok érkeztek Angliába. A csapatok hajókon jöttek repülő fedezetével.

SERRANO SUNNER BUCSUZTATTA A MÁSODIK SPANYOL ÖNKÉNTES ZÁSZLÓALJÁT

Madridból jelenti a NTL: Hétfőre virradó éjjel egy második önkéntes zászlóalj utazott el a spanyol fővárosból. A zászlóalj elindulásakor hatalmas ünnepség volt. Serrano Sunner külügyminiszter beszédében a következőket mondotta: Irigylem a ti hatalmas és gyönyörű feladatotokat, ti majd visszafizetitek azt a vérdíjazatot, amelyet Német- és Olaszország hozott Spanyolország megmentéséért. A világ legjobb csapatainak oldalán küzdve majd, szellemben és bátorságban egyenrangúaknak kell lenni velük. A külügyminiszter szavai az éjjen kiállításokban vesztek. (MTI)

A szovjet utolsó ellenállási vonalát is áttörték a német csapatok

A német véderőfőparancsnokság vasárnapi jelentése az oroszországi harcfront döntő sikere előhaladását adja tudtul, min az lapunk első oldalán közöljük. „Merész támadással a Stalin vonalat a keleti arcvonal valamennyi döntő helyén áttörtük; — írja a jelentés. Az ötven kilométeres mélységben épült Stalin-vonal Moszkva előtt az utolsó és legerősebb védmű-sorozat volt; tehát ennek át-törése nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy a Moszkvát mulatkozó 450 kilométeres távolságon most már csak a szovjet-seregek személyes ellenállása tartóztathatja fel az előretörő német seregeket. A német sereg mögött délnyugatról, a Zbrucz-folyó mentén való orosz ellenállást letörve, a magyar honvédség halad előre immár teljesen a régi orosz területen. És még délen is, a beszarábiai Dnyeszter-hátrón túljutott az onnan támadó német-román hadsereg, s ez az előhaladás széles jobbszárnyon biztosítja az Észak-Ukrajnában operáló német hadsereget, mely már Ukrajna fővárosáig, Kiewig jutott.

A középső és déli arcvonalak ilyen előnyomulásával szinte szerves egységben halad az arcvonal északi részre, hol a német és finn haderők már Szentpétervár közelében járnak. A szovjet elnevezés szerint Leningrádnak nevezett Szentpétervár Oroszországnak újabbkori fővárosa. Előglálsa már csak napok kérdése.

A Stalin-vonal át-törése, s a német arcvonal középső részének Moszkva felé hatoló beekelődése, egyttal az arcvonal felső és alsó részének a középső behatoláshoz csatlakozó utánnyomulása együttvéve át fogja az egész Oroszországot, északról dél felé való hosszúságban. Mindennél az orosz ellenállás szétzilálása folyik. A jelentésekből már eddig félmilliónál több orosz hadifogolyról, 7000 orosz repülőgép s tízezernyi orosz harci-csoport pusztulásáról tudunk. Hogy a halottak és sebesültek száma is hasonló arányú, ezt bizonyosra vehetjük. Ez a nagyarányú pusztulás az orosz hadsereg legkiválóbb jeles részének a szétmorzsolódását jelenti, s így természetes következmény az, hogy az oroszok megmaradt seregrészeiben a bomlás és szétesés jelenségei mutatkoznak.

Még hosszú az út a Szovjet Urál-vidéki ipari központjai területéig, de a távolságot katonai ellenállás mind kevésbé nehezíti. Ezt a várható fejlődést már azok is kezdik látni, akik eddig még makacsul bíztak a vörösökben. A Stalin-vonal áttörése után nálunk is olyan jelenségek mutatkoznak, hogy a készletdugdosók társadalmi osztálya kezd jobb belátásra térni, kezdi piacra önteni az eldugott élelmicikkeket és egyéb elsőrendű szükségleti árut. Érdekes rávilágítás ez arra, hogy ilyen belső bajaink hogyan találják meg a vörös veszedelem oroszországi legyőzésében a maguk megnyugtató megoldását.

HANYATHOMLOK MENEKÜLT A SZOVJETKATONASÁG KARÉLIA-BÓL

Helsinkiből jelenti a NTI: A finn rádió ismertette az egyik finn haditudósító beszámolóját egy karéliai falucskából. A haditudósító elmondja, hogy a faluban egyetlenegy szovjetkatonát sem talált. A falut övező néhány lövészárakból elűnt a legutolsó szovjet-

katoná is. A hanyathomlok menekülés, a vak rémület, rohanás és kapkodás meglátszik azon az óriási rendtelenségen, amely a szálláshelyen uralkodik. Még ott állanak az evőcsészék is a megkocsonyásodott huslevessel. Már nem volt idejük arra, hogy meg-egyék estebédjüket. A faluban a lakosság asszonyokból, gyermekekből és

néhány öreg emberből áll. Csupa szegény ember. A fiatalokat vagy megölték, vagy elhurcolták katonának (MTI) Helsinkiből jelenti a Stefani: Vilpuri lakosai készülnek visszatérni az ősi városba. A városi tanács, amely Helsinkibe helyezte át székhelyét, intézkedéseket tett a város újjáépítésére.

A honvédvezérkar jelenti:

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvéd vezérkar főnöke közli: Gyorscsapatok folytatják az ellenség üldözését.

Berlinből jelenti a NTI: A Stalin-vonal áttörése közben a francia mintára készült páncélos erődöket is át kellett törni. Bobruiszk környékét egy ilyen hatalmas páncélos erőd bevétele után az egész legénység német fogságba esett. Egy altiszti egyenruhába öltözött nő is német fogságba került. (MTI)

Budapestről jelenti a MTI: A Pesti írja: Berlinből jelentik: A szovjethadsereg bomlási jelenségének egyik példáját jelentik a keleti arcvonalról. Az előnyomulás során háromszáz szovjet-

katoná jött elő egy erdőből és egy tizedes tört német nyelven ezt kiáltotta: — Nem löni, barátok vagyunk! Kijelentették, hogy négy napja nem kaptak semmi ennivalót.

Elutazik Moszkvából a diplomáciai testület

Ankarából jelenti a MTI: Moszkvából származó jelentések szerint a szovjetkormány közölte a diplomáciai testületek küszöbön álló elutazását Moszkvából.

és amerikai nagykövetség pénteken elhagyta Moszkvát. Az angol-szovjet megbeszéléseket Gorkiban folytatják. Moszkvában a pánik időközben elképzelhetetlen méreteket öltött. A külföldiek igyekeznek elutazni, bár a szov-

Ankarából jelenti a MTI: A japán

Nyáron javíttassa, rakassa át cserépkályháját, kandallóját. A fűtési idényig jól kiszáradhat. **TESTA** cserépkályha lerakat Szaniszló utca 68.

jet gátolja őket ebben. Moszkvai jelentés szerint az utolsó-diplomaták is elhagyták a szovjet fővárost. Stalin a jelek szerint még a Kremlben tartózkodik.

A SZOVJETUNIÓBAN EGYRE NAGYOBB BIZONYTALANSÁG ÉREZHETŐ A JÖVŐ TEKINTETÉBEN

Ankarából jelenti a NTI: Mint a Szovjetunióból Törökországba érkezett utasok elbeszélétek, hogy utazásuk során igen nagy nehézségeket kellett leküzdeniök. Azok a külföldiek, kik a háború kitörésekor Moszkvában éltek, elmondták, hogy a háború híre a közönségben igen nagy meglepetést keltett. Megszigorították a külföldiek, sőt a diplomáciai képviselők ellenőrzését. Meg akarták akadályozni, hogy a lakosság érintkezésbe léphessen az ott élő külföldiekkel. A Szovjetunióban egyre nagyobb bizonytalanság érezhető a jövő tekintetében. A kommunista párt vezetői teljes készenlétben vannak. Már a háború első napjaiban nagy sebesült szállítmányok érkeztek Moszkvába. (MTI)

A SZOVJET UTOLSÓ ELLENÁLLÁSI VONALA IS ÁT VAN TÖRVE

Berlinből jelenti a Budapesti Tudósító: A véderőfőparancsnokság vasárnapi jelentésével kapcsolatban a Völkischer Beobachter megállapítja, hogy a szovjet utolsó ellenállási vonala is át van törve.

A szovjet haderő megsemmisítése a bolsevizmus megsemmisülésével is jár, ami kérelhetetlenül bekövetkezik. — Anglia és Amerika reményei csalókának bizonyultak. Mialatt az északamerikai és brit újság-hadvezérek papíron már levertnek tekintették a német hadsereget, a német hadsereg főparancsnoksága hallgatott és cselekedett. Annak a kettős világtörténelmi méretű csatának, amelyet Bialistok és Minszk környékén vívtak, máris érezhető a hatása.

A Stalin vonal mögötti döntő ellenállásra, a szovjethadvezetéség nem bírja összegyűjteni megvert erőit. Német katonák néhány nap alatt szétrombolták a mélyen tagozott erődvonalát.

A STALIN VONAL ÁTTÖRÉSE SÜLYOS CSAPÁS ANGLIÁRA IS

Berlinből jelenti a NTI: A hétfő reggeli berlini sajtó részletesen foglalkozik a véderő főparancsnokságának azzal a külön jelentésével, amely a német népek és a világnak hírül adta, hogy a keleten harcoló német csapatok a döntő pontokon áttörték a Stalin vonalat. A lapok rámutatnak ennek a hatalmas katonai sikernek óriási jelentőségére. — Ezzel meghiusították Moszkvának és Londonnak azt a kísérletét, hogy a maguk számára használják ki az elmúlt napok német hadijelentéseit. Ezek a jelentések ugyanis mindig csak egy mondatban foglalták össze a keleti arcvonalon folyó harcokat, mivel Németország hagyta nyugodtan érní a dolgokat. (MTI) (Tudósításunk folytatása az 5. oldalon)

Igy lett a támadásból csúfosan megvert védekező

Német katonai szakértő nyilatkozik a bialystoki vörös hadsereg katasztrófájáról

Berlin, július hó
A *Völkischer Beobachter* egyik számában George Saldan alezredes vezérei között a keleti hadjárat nagy határcsatájáról és annak katonai tapasztalatairól.

Saldan alezredes megállapítja, hogy a most folyó háború minden egyes hadjáratának megvan a maga sajátos jellege. Ez tulajdonképpen nem meglepő, mert hiszen már az 1914-18-as világháborúban is egészen más volt a háromodór a keleti, mint a nyugati fronton, sőt az egyes mellék-hadszíntereken is kialakult a harc-térnek megfelelő különleges hadviselési mód. Ez annyira fokozódott, hogy 1918-ban már rá sem lehetett ismerni a háború kitérésékor használt harci módszerekre.

A fejlődés ma is ugyanez, csak éppen ugrásszerű gyorsasággal fejlődik és befolyásolja az a körülmény is, hogy

a német haderő ellenfeleit minden fronton leverte, mielőtt azoknak még idejük lett volna a hasznos és megfelelő ellenrendszá-lyokról gondolkodni.

Emlékeztet, hogy 1940 júniusában *Meggand* tábornok jóformán még teljesen végig sem tudta gondolni a német páncélos támadások ellen kidolgozandó módszerét, amikor a német hadsereg már teljesen szétverte védelmi rendszerét. Ebből következik, hogy a most folyó háborúban egyedül a német hadvezetőség szándékai és módszerei az irányadók.

Támadó taktikára építették fel a vörös hadsereg szervezetét

A nyugati és keleti háború közötti különbség másik lényeges oka az ellenfelek különböző felfogásában keresendő. A német véderő a nyugati fronton olyan ellenséggel szemben harcolt, amelynek katonai felfogása az elmúlt világháború tapasztalataival megfeneklett. Keleten viszont olyan hadsereggel szemben vette fel a küzdelmet, amely minden téren és így katonai téren is rendkívül haladottnak szerette magát tartani és feltűntetni.

Tényleg nem lehet vita, — írja Saldan alezredes, — hogy *a szovjet hadsereg felépítése még ha a tradicionális „ökéletesnek” tartott francia véderővel hasonlítjuk is össze, akkor is haladó elvek figyelembevételével történt.*

Legelsőnek a Szovjet szolgálati szabályzatban bukkant fel az a megállapítás, hogy a modern fegyverek ismét lehetővé teszik a megsemmisítő háborút és ezért erre a célra kell törekedni. Ezt a megállapítást a moszkvai vezérkar és hadügyminisztérium olyan időben tette, amikor a német hadsereg kiépítése még meg sem kezdődött.

Ellentétben Franciaországgal és Angliával, ahol a szakértők abban bíztak, hogy a jövőben is a védekezés lesz a sikeresebb hadviselési mód, még inkább, mint a világháborúban volt, a szovjet hadsereg nyíltan az offenzíva hadvezetés mellett tört lándzsát.

Az elméletet hamarosan követte a gyakorlat. Nagy létszámú léghaderő mellett a hadsereg motorizálását év-ről-évre nagyobb tempóban forszírozták. A harcokosik, mint teljesen új támadó fegyvert, előtérbe állították.

A szovjethadsereg számára építették a legtöbb, legnagyobb és legerősebb tankokat, amelyek egyáltalán léteznek a világon.

Ezt az offenzív fegyvernemet többre értékelték, mint a tüzérséget, amelynek eddig döntő szerepe volt a csatákban, mint ahogy tényleg igaz, hogy megfelelő számú tank esetén a különbséget ki lehet egyenlíteni.

Gyakorlatilag természetesen erről nem volt szó. A szovjethadsereg taktikai kiképzése teljesen a mozgó háborúra volt beállítva, ilyen feladatok oldottak meg minden hadgyakor-

laton és ennek az elképzelésnek teljesen megfelel az a körülmény is, hogy

a Szovjetunió állította fel a világon elsőnek az éjtörnyös ezredeket.

Igy történt, hogy a német hadsereg a keleti hadszíntéren olyan ellenféllel került szembe, amely

az övével nagyjából hasonló katonai alapelvekből kiindulva fejlesztette ki hadseregét és ugyanolyan módon akart háborút viselni, mint a németek.

Ha ennek ellenére a haladó szemlében és korszerűen felépített szovjet-hadseregét már néhány napi küzdelem után csatát vesztett a német haderővel szemben, ennek okai nem az elvi alapok hibás voltában, hanem a gyakorlati keresztülvitelben rejlenek.

Mi történt a bialisztoki „halálzsákban?”

A kezdeti meglepetés a megtámadott fél számára mindig kezdeti krízissel jár együtt. Minél nagyobb a meglepett haderő, annál veszélyesebb a válság. A bialisztoki határzsákban összevont szovjeterők nagysága mellett előrelátható volt, hogy a nehézségek leküzdése rendkívül súlyos feladat lesz. Minthogy pedig a német hadsereg a kezdeti meglepetést egyre újabb és újabb támadásokkal fokozta.

június 22-én, az offenzíva megindulásának napján óráról-órára növekedett ennek a szovjethadseregnek zűrzavara.

A motorizált hadviselés korában a meglepetés sokkal súlyosabban esik a latba, mint régebben és gyakran a teljes vereség magvát hordja magában.

A német hadseregek az előretolt és támadásra szánt szovjeterők két oldalán, délen Brest-Litovszk, északon Suvalki felől, Grodno fölött páncélos erőkkel indultak támadásra, ugyanakkor pedig a gyalogság, nem törődve az így körülzárt zsák tartalmával, harcolva igyekezett a gyorsabb testvér-fegyvernem után.

Elkeseredett szívóssággal és ravaszsággal küzdött a vörös katona

Tudvalevő, hogy ilyen helyzetekben a döntés az alsóbb parancsnokságok kezében van. A felső parancsnokságnak időre van szüksége, amíg a helyzetet felismeri, jelentéseket kap, helyreállítja a parancskiadás lehetőségét és megteremt a módot utasításainak továbbítására. Csak ezután gondolhat arra, hogy ismét kéze vegye a mozdulatok irányítását. Szovjet részről ez részben egyáltalán nem sikerült, részben csak nagyon hosszú idő után jött létre.

Eppen ennek következtében az ellenállás csak helyenként lángolt fel azonnal, mint például Brest-Litovsk citadellájában és két erős kiserődcsoportban, ahol a védekezést csak

sabb testvér-fegyvernem után.

A bialisztoki szovjet hadsereg fellett ugyanabban a percben megjelentek a német hadiflotta bombázó és a tüzérség tüzének robbantásával együtt ez a támadás ébresztette fel az alvó szovjet katonákat,

nem pedig a gondosan kiállított és szigorú szolgálatot tartó őrszemek riasztása. Ennek a hadseregnek 22 repülőtere volt, valamennyire megszakítás nélkül kezdtek zuhogni a bombák, felrobbantva a löszér- és olajraktárakat, megzavarva a menetoszlopokat és megszakítva a fontos összeköttetéseket.

Próbáljuk meg elképzelni, hogy ebben a 175 kilométer széles nyílású zsákban összezsúfolt több hadseregnyi erő között milyen fantasztikus zűrzavar uralkodhatott ezekben az órákban. Mire a nap felkelt, 650 szovjet csillagos repülőgép hevert összezsúvva a földön és a levegőben további 162 gépet löttek le a német vadászok. Az uralom a német légi-flotta kezébe került és többé ki sem csúszott belőle.

napok mulva lehetővé letörni. Másutt órákig tartott, amíg a szovjet parancsnokok észbekaptak és a maguk felelősségére intézkedtek. De *mindenütt, ahol a szovjet katona harcra parancsot kapott, elkeseredett szívóssággal és ravaszsággal küzdött.*

Offenzív nevelése minden esetben azonnal érezhetővé vált. A szovjet csapatok által végrehajtott támadások és ellentámadások közötti helyenként azonnal érezni lehetett a jól iskolázott alsóbb parancsnokok tudását és elszántságát. Csakhogy, mint mindenütt, ezen a téren is vegyes volt a szovjetanyag

lól felszerelt, jól kiképzett, jól is-

kolázott csapatok mellett voltak olyan egységek is, amelyeknek felszerelési hiányai egészen a érpő hiányáig terjedtek

Segítségére volt a szovjet parancsnokoknak az a tény, hogy rendkívül sok páncélossal rendelkeztek, míg aztán kiderült, hogy a német gyalogság bátorsága és páncéltörő fegyverei, ugyanúgy, mint a világháború egyes csatáiban, itt is megállták a helyüket.

Az első pillanatokban a német legfelső vezetés nem láthatta tisztán, hogy a szovjet vezérkar a határon akarja-e felvenni a harcot, vagy kedvezőbb körülmények közé akar visszavonulni. A német vezérkar abból az elvből indul ki, hogy *az ellenfélnél mindig a lehető legjobb mozdulatokat tételezi fel.*

Ebben az esetben az egész bialisztoki szovjet hadsereg azonnali visszavonulásával kellett volna számolni. Eppen ezért a német mozdulatok súlypontját a bialisztoki zsáktól keletre helyezték, arra igyekezve, hogy nem csupán páncélosokkal, hanem lehetőleg minél erősebb gyalogsági osztagokkal is sikerüljön a zsák szájának lezárásával fenyegetni. Ugyanakkor más támadások az ellenfél megállítását vagy legalább is visszavonulásának lassítását célozták. A harcok annál elkeseredettebbé váltak, minél jobban kiderült, hogy

a szovjet vezetők felismerik: kicsúszott közülük a kezdeményezés minden lehetősége. Két nap mulva kiderült, hogy a kezdeti zűrzavar a szovjet hadak körében nem csökkent, hanem növekedett.

Ötszáz kilométeres fronton alig szólalt meg a szovjet tüzérség, noha néhány nap mulva, a zsákmány számbavételénél tapasztalhattuk, hogy a tüzérség a helyén volt. Ekkor azonban már nem a szovjet vezérkartól függött, hogy harcol-e vagy visszavonul: a bialisztoki hadsereg el volt veszve.

Bulgáriában törvényerőre emelték a zsidók vagyonváltóságát

Kisajátítják a zsidó földbirtokokat is

Szófiából jelenti a NTI: A képviselőház gyorsított eljárással elfogadta a pénzügyminiszter javaslatát a zsidók 20 százalékos vagyonváltóságáról. A törvény azonnal hatályba lép. (MTI)
Szófiából jelenti a NTI: A pénzügyminiszter javaslatot terjesztett a kormány elé, amelyben követeli, hogy a zsidó származású egyének minden földbirtokát sajátítsák ki. Az ellenértéket pénzben, kötelezvényben 24 éven belül fizetik ki. (MTI)

BULGARIA UJ KÖLTSÉGVETÉSE

Szófiából jelenti a NTI: A bolgár pénzügyminiszterium pótköltségvetést terjesztett a képviselőház elé. A pótköltségvetés 4 milliárd 300 millió levát tartalmaz. (MTI)

Nyári divat mosó árak
Imprimé selymek óriási választékban
Leitner Márton és fiai

cégnél, Hlatky E. utca 5.

Amerika külső, a Szovjet belső ellensége Európának

(Tudósításunk folytatása a 3. oldalról)

Zürichből jelenti a Bud. Tüd.: A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítást közöl Amerika beavatkozási szándékainak német megítéléséről. E szerint Németországnak Angliával szemben elfoglalt magatartásában bizonyos tekintetben módosulás áll be, amennyiben Anglia mint ellenfél kissé háttérbe szorult. Anglia ugyanis lemondott arról, hogy önálló tényező legyen és már is függőségbe került az Egyesült Államokkal szemben. A Németország elleni ellenállás központja ugyanis Amerikába toldott át. Német részről ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy

Németország harca Anglia ellen a valóságban Európa harca egy kivülről ellenféllel szemben.

Német vélemény szerint most már lezártható, hogy

az európai államok közös frontot alkotnak,

amely lehetővé teszi Németország számára, hogy az európai kontinens nevében beszéljen és az Európa ellen irányuló tervek miatt különös reményt táplál Portugália, Spanyolor-

szág és Franciaország iránt. A német sajtó ezzel kapcsolatban jelszóként hangoztatja, hogy

Amerika külső, Szovjetország belső ellensége Európának. (MTI)

A FRANCIAK MEGERŐSÍTETTÉK DAKART

Vichyből jelenti a NTI: Minthogy az Egyesült Államokban fokozódott a

Arpád kardja lesújt a közös ellenségre

Helsinki-ből jelenti a NTI: Mannerheim tábornok, a finn hadsereg főparancsnoka, napiparancsot intézett a finn hadsereghez. A napiparancsban a többi között a következőket mondja:

Mint 1918-ban, most is vállalva harcolnak a német és a finn katonák a vörös veszély ellen. A német csapatok északkeleten a finn szabadságharcosokkal együtt folytatott harca felújítja és elmélyíti a régi fegyverbarátságot, hogy mindörökké elpusztítsák a bolsevista rémet. Mint a finn hadsereg főparancsnoka, szívből üdvözlöm Engelbrecht altábornagyot, a német erők parancsnokát. A megtisztelő fegyverbarátság, a közös harcok sarkalni fogják katonáimat az ellenség ellen. (MTI)

Helsinki-ből jelenti a MTI: A finn sajtó a legmelegebb rokonszenv hangján ír a bolsevizmus elleni közös harcban résztvevő magyar testvéreiről. Az Aian Suenta című lap Magyarországnak szentelt vezércikkében többek közt ezeket írja:

propaganda Dakar megszállása érdekében, a francia kormány intézkedést tett az itteni védelmi művek megerősítésére. (MTI)

AZ ANGOL CSAPATOK JELENLÉTE VESZÉLYEZTETI AZ AMERIKAI KATONASÁGOT IZLANDON

Budapest, a MTI. jelenti: Az Uj Nemzedék írja: Washingtonból jelentik: A szenátus hadügyi bizottságában Knox fejtegetéseivel foglalkoztak majd elhatározták, hogy felhívják az elnököt, hogy kérje a brit kormányt, hogy az angol csapatok hagyják el Izlandot, mert az lehetőséget ad német támadásra.

harcol a közös ellenség ellen. Európa történelme nem ismer olyan igazságtalan erőszakos országosonkítást, amelyen Trianonban érte Magyarországot, amely hősiesszen harcolt a világháborúban. Azonban ez a súlyos csapás sem birta a földre sujtani a magyar népet.

Mi, finnek, mindig rokonszenvvel kísértük a testvérnép hősi küzdelmét feltámadásért és amikor a céltudatos magyar politika meghozta gyümölcsét, olyan örömmel fogadtuk ezt a tényt, amely örömet csak érezni lehet egy testvérnép sorsának jobbrafordulásán. 1939-ben a finn nép igen nagyra értékelte Magyarországot segítségét, amely önkéntes csapatok szervezésében nyilvánult meg, nem is beszélve az anyagi támogatásról. Talán nem tévedünk, amikor megállapítjuk, hogy

amikor Arpád kardja lesújt a közös ellenségre, ezzel a finn testvérnépet is védelmezi. — Ez ellen készül most a döntő leszámolás, amely oka volt a finnugor népek szétszóródásának és keserveinek.

FELROBBANTOTTAK A SZIRIABÓL KIVONULÓ FRANCIAK A LŐSZER ÉS BENZINKÉSZLETEKET

Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: Aleppóból jelentik: A levantei francia hadsereg főparancsnokságának utasítására a lőszer- és benzinkészletet elpusztították. A francia hajók kifutottak a szír kikötőkből. A légi erő részben török reptételekre, részben Franciaországba, illetve Északafrikába van utban

AZ USA NEM TAMADJA MEG A KANÁRI ÉS AZORI SZIGETEKET

Washingtonból jelenti a MTI: A portugál követ a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az Egyesült Államoktól minden garanciát megkapott arra, hogy nem támadják meg az Azori- és Kanári-szigeteket.

TÜRÖRKORSZAGBA ÉRKEZETT A BERLINI SZOVJETNAGYKÖVET

Ankarából jelenti a Reuter: A berlini szovjetorosz nagykövet Törökországba érkezett. A moszkvai német nagykövetség és 236 német állampolgár a Szovjetunióból megérkezett Törökországba. (MTI)

Megköszönték az enyhe büntetést a román határ-állépők

Nagyvárad. Saját tud. Tiltott határátlépés vétsége miatt állott a törvényszék büntetőtanácsa előtt két román legény, Kovács András és Mojsza Gábor. A legények Körösrév község erdejéből ez év március havában fát loptak, de a lopáson rajta-csapték. Minthogy a bíró büntetéssel fenyegette meg őket, ettől való félelmükben Romániába szöktek s ott júniusig várták, hogy valami földöntúli dolog történik velük s ők a büntetést megússzák. Végül is újra átlépve a határt, visszatértek, de a határőrök elfogták és megindult ellenük az eljárás. A törvényszék hétfőn tartotta meg az ügyben a főtárgyalást s enyhe ítéletet hozva a vádlottakat 1—1 hónapi fogházra ítélte, egyben elrendelte azonnali szabadlábrahelyezésüket. Mindkét vádlott hálálisan vette tudomásul az enyhe ítéletet és azt megköszönték.

DRÁGA LEVES — OLCsó HUS

Ügyvédi felszólítás, kaptam, nem is a más ügyvédjétől, hanem az enyémtől. Nem szereltek senkinek se adós maradni: szabómat, fűszeresemet és más udvari szállítómat pontosan fizetem, még egyleti tagdíjaimat is rendszeresen kiegyenlítem, sőt az orvosom követeléséről sem feledkezem meg, ha az utóbbiról már némi türelmet tételezek is fel, természetesen az általános gyakorlat hatása alatt, amely az orvos jussát rendkívül, igazságtalanul, a havi költségvetés kiadási előirányzatának leghátsós tételei közé írja fel, amelyekről az összegezésnél rendszerint kiderül, hogy túlesnek a bevételi összeg felső határán s így a következő hónapra kell átcsúsztatni őket...

De ki mer ügyvédek adós maradni? Ki bolond pusztia kézzel díjbírókókkal vagy boxbajnokokkal kezdeni? Tudatosan én se mészéletem volna ilyesmire vetemedni, de régtől az embernek lehetnek tudtán kívül is adósságai.

Ugy történt, hogy több mint két évvel ezelőtt bepereltem egy román hivatalnokot, aki 1200 leimmal tartozott. Nem nagy összeg, mást bizonyára futni hagytam volna vele, de ez két hónapi iakbérrel maradt nekem adós s abban az időben, mint frissen sült háztulajdonos, igen nagyra voltam ezzel a minőségemmel s azt hittem, jól se vesznek a háztulajdonosok szövetségébe, ha hirtelen nem kérészem el a szívet s nem teszem meg a lépéseket a könyörtelen behajtásra.

Csak félig nyertem meg a pert a tavaly előtti ősszel megtartott tárgyaláson: 600 leit ítélt meg a járásbíró, mert beszámította volt lakóm egy állítólagos ellenkövetelését. Veszett fejszének nyele, gondoltam s ügyvédem köpte a markát, hogy bevasálya ezt a pénzt s természetesen saját költségeit, hiszen volt lakóm városi hivatalnok, fizetése van, amit le lehet foglalni, végre lehet hajlani, ki lehet tekerni a nyakát az ípsének,

majd adunk mi neki nem fizetni még a házbért...

Azóta sok idő telt el, a haragom is elpárolgott volt lakómmal szemben, háziuri dőllyföm is alábbhagyott: nem érdeklődtem a végrehajtási eljárás kimenetelét iránt. Ma se tudom: sikerült-e ügyvédemnek lefoglalnia a szegény kis városi tisztviselő fizetésének egyharmadát, ami adósságok fejében lefoglalható, vagy pedig mások tették rá a kezüket erre az egyharmadra s én csak idők multával kerülök sorra vele. De titokban reméltem, hogy nagynevű prókátorom sikerrel működött s már bíróságba is jutott az én 600 leiemnek, csak éppen nem értesítet róla, talán folyó számlámra írta, vagy alkalmás időpontra tartogatja, hogy egyszer megleljen vele, vagy figyelmen kívül hagyta, hiszen megtörténik ekkora irodában, hogy egyidőre elhanyagolódik az ilyen bagatell összegecske.

De titokban folyton reméltem, hogy van az ügyvédemnél 600 leiem, ami magyar pénzre átszámítva is ke-rek 20 pengő... Sohasem árt, ha az embernek 20 biztos pengője van valahol. Vastartaléknak tekintetem, amit majd akkor veszek igénybe, ha nagyon-nagyon rosszul talál menni sorom, ha hirtelen végzetesen megszorulok; minden hitel- és előlegforrásom bedugul, talán állásomat veszttem és a nyomor fekete napjai köszöntenek reám. Igen, állandóan ott pisláskolt tudatom alatt a kellemesen melegítő reménység, hogy egyszer, ha netán összezsápnai készül fejem fölött az ár, itt van egy vékony szalmaszál, 20 pengő jeles ügyvédemnél, amibe néhány pillanatra még megkapaszkodhatom.

És tegnap rettentő kiábrándulás ért. Felszólító levelet kaptam ügyvédemtől. Miután, — írja, — volt lakóm és perbeli ellenfelem Romániába költözött és így sem a tőke, sem a költség, sem pedig az ügyvédi munkadíj nem hajtható be rajta, fizessék

költségek és tiszteletdíj fejében a levél vétele után 30, azaz harminc pengőt...

Keveset értek perrendtartáshoz, ügyvédi díjszabáshoz és egyéb csalafintaságokhoz. Gyakorlatatlan értelmem csak az 1200 leies, illetve 40 pengős eredeti pertárgya-értéket s a bíróság által megítélt 600 lei, vagyis 20 pengős követelést latolgatja a 30 pengős költséghez és munkadíjhoz viszonyítva. Ha a végrehajtási eljárás befejezést nyer, akkor ez a költség és munkadíj bizonyára kétszeresére emelkedik. Megborzadok a gondolat-ra: hát ekkora kiadásokat akarlam én okozni annak a szerencsétlen kihivatalnoknak, mert két havi lakbért nem tudott megfizetni? Undok, kegyetlen ember vagyok...

Már most vagy úgy fogom fel a dolgot, hogy megérdemlem büntetésemet és vezeklő érzéssel gyorsan kifizetem a harminc pengőt, vagy pedig felülkerekedik bennem a követelőző háziúr s a konokul perlekedő magyar s nem fizetek ügyvédemnek, hadd lássuk, igaz-e van-e? Az is megtörténhetik, hogy nem tudok fizetni neki. Akkor ő beperel, bírósági tárgyalás következik, talán nem is egy s ha elvesztem a pert, ami nem kétséges s én még mindig nem tudok vagy nem akarok fizetni, újabb végrehajtási eljárás következik, kiszállítás, foglalás, árverezés, magásra szökik az összeg az újabb költségekkel és munkadíjakkal, 150—200 pengős végösszeg sem lehetetlen a jelek szerint, elviszik a rádiómat, az íróasztalomat, a szekrényemet, — megnyomorodhatok azért, mert volt 40, vagy 20 pengő követelésem, aminek behajtásáért jogi segélyt vettem igénybe.

Há! Istennek még elejét tudom vetni ennek a folyamatnak. De mi történik azokkal, akik hatalmas összegekért szállanak perbe? Akik vagy-nokért vállalják a jogszolgáltatás, a jogi segély igénybevételek kockázatát? (*)

Belvárosi mozgóban

OlajvárosAz amerikai filmgyártás remeke!
Clark Gable, Spencer Traci, Claudette
Colpert, Hedy Lamarr.Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Budapesti egyidejűleg
I. FENEVADAK SZIGETE
(Kamor az elsüllyedt város.)**II. Fehér sas**(indiánvér.)
Főszerepben: Buck Jones

Apolló filmszínházban

Kabos Gyula és Perczel Zita
nagysikerű vigjátéka**Budai cukrászda****Külön kiküldött bizottság tárgyalja a házassági javaslatot**

A felsőház igazságügyi és közjogi bizottsága szombaton délelőtt Törek Gézán elnökletével ülést tartott s megkezdte a házassági törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitáját. A kormány részéről az ülésen Radóchay László igazságügyminiszter és Antal István igazságügyi államtitkár volt jelen. A törvényjavaslatot vitéz Görgey László előadó ismertette.

Ezután Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás szólalt fel. Kifogásolta, hogy az ország primása, aki pedig nálunk az egész magyar katolicizmus törvényszerűen képviseli, nem nyert módot arra, hogy a katolikus Egyházat, illetve a szentségi házasságot érintő törvényjavaslattal kapcsolatban idejekorán, vagyis annak a nagy nyilvánosság elé tárása előtt észrevételeit és módosító javaslatát megtehesse.

A törvényjavaslatra vonatkozóan kijelentette a hercegprímás, hogy a javaslatot nem a zsidók kedvéért, hanem elvi okból nem fogadja el.

Nem fogadta el a javaslatot azért sem, mert annak célja az említett törvények és az emberi szabadság sérelme nélkül is elérhető volna.

Ravasz László református püspök szerint a nehézség a javaslatban az, hogy a 9. és 10. paragrafus lényegesen belevág a keresztényi egyház életébe és felfogásába. A javaslat tulajdonképpen továbbfejlesztése a zsidótörvénynek, burkolt novelláris zsidótörvény, amely egy kérdést ragad ki. A házassági jogba ez a javaslat behozza a fajvédelmi gondolatot és ebben van a veszedelem lehetősége.

Ezután Kapi Béla evangélikus püspök szólalt fel. Elvi okokból nem fogadja el a javaslatot. Félt, hogy ez a jószándékú javaslat nem fogja elérni célját.

Gróf Bethlen István hangoztatta, hogy a magyar államnak nem szabad olyan politikát követnie, amely szembeállítja az állami felfogást az egyházi felfogással. Minden olyan politika, amely nem veszi figyelembe az egyházak jogos igényeit és felfogását, nézete szerint elhibázott politika.

Örffy Imre nem tartaná helyesnek, ha a bizottság a javaslatot általánosságban sem fogadná el, mert hiszen bizonyos módosításokkal el lehet kerülni azt, hogy súlyosabb vita provokáltsák az országgyűlés két háza között.

Ezután Szüllő Géza szólalt fel. A javaslatnak szerinte hibája, hogy nem szabatos, mert összekever faji és felekezeti intenciókat. Általánosságban nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Fischer Béla általánosságban és részleteiben is elfogadja a javaslatot.

Viczián István kijelenti, hogy megértéssel hallgatja az egyháznagyok felszólalását, de az éremnek egy másik oldala is van. A már meghozott zsidótörvényeket is a magyar közösség ösztönös megérzése hívta életre, amely közgazdasági és társadalmi téren hihe-

tetlenül elnyomva érezte és érzi magát. Nem csoda, ha nyugtalanság hatja át a magyar közönséget a fajvédelem tekintetében is.

Ezután báró Prónay György szólalt fel.

Minthogy igen nagy horderejű kérdésekről van szó, amelyeket egyszeri elolvasással nem lehet jól átérteni, javasolja, küldjenek ki egy bizottságot, amelynek tagjai az együttes bizottság elnöke és jegyzője s az együttes bizottságból választott 12 tag, hogy ez a bizottság a felmerült kérdéseket letárgyalja és e tekintetben az igazságügyminiszterrel érintkezésbe lépjen.

Törek Géza elnök indítványozta, hogy az együttes bizottság a kiküldendő albizottságba a következőket válassza be: Ravasz László, Kapi Béla, gróf Bethlen István, báró Prónay György, Fischer Béla, Szüllő Géza, Viczián István, Balogh Jenő, báró Radvánszky Albert, Wekerle Sándor, báró

Csekonic István, vitéz Görgey László, Péchy Manó és Törek Géza.

Serédi Jusztinián hercegprímás kijelenti, hogy nem kíván a kiküldendő bizottságnak tagja lenni. Annak nincs akadálya, hogy katolikus részről is tagja legyen valaki a bizottságnak, mivel azonban a bizottság feladata az, hogy a törvényjavaslat lényegét nem érintve, bizonyos módosításokkal foglalkozzék, félreértésekre adhatna alkalmat, ha tagságot vállalna a bizottságban, mert ez azt a látszatot keltené, mintha jelenlétével indirekte gyengítené elvi álláspontját. Ugyanez áll a püspöki karra és a papságra is. Helyesli, ha a javaslaton bizonyos változtatásokat, enyhítéseket eszközölnék és a javaslatot világosabbá teszik, de az említett elvi okból nem kíván az albizottságban közreműködni.

Az együttes bizottság a megnevezett felsőházi tagokat a kiküldendő albizottság tagjaivá megválasztotta.

A tizenegy tagú albizottság szombaton este hét órakor kezdte meg munkáját, míg az igazságügyi és közjogi együttes bizottság hétfőn délelőtt feltizenegy órakor folytatta a házassági törvényjavaslat általános vitáját.

Jól sikerült a vonatosztály átképzőseinek ünnepélye

Nagyvárad. Saját tud. A huszonkét éves elszakadás távlatából nézve csak most, hónapok elteltével, a felocsúdas idejében ismerjük meg igazán a magyar honvédség kiválóságait és családias együvértartásukat. Ennek egyik bizonyítéka volt a váradi honvéd fogatolt vonatosztály karpaszományos átképzős tanfolyam vasárnap délután megtartott záróünnepélye, melyet az unjonnan kinevezett hadapródok rendeztek az osztály tisztikarának vezetésével a meghívottak, a tisztek és legénység családtagjai számára.

A műsort a következőképpen állították össze: Szerencse díjgratás. Hajtó carussal. Mókás lovasverseny. (Almaevés) Tandem carussal. Mókás

lovasverseny. ((Tojásevés) Zsákfutni. Mókás lovasverseny. (Kolbász evés) Kötélhuzás. Mókás lovasverseny (Sörivás) Dijkiosztás. Legénység hozzátartozóinak megvendégelése.

A zsűri asztalkát előtérbe helyezik, ahol a parancsnokló őrnagy elnöklése mellett egy százados és egy hadnagy foglal helyet. Ide ültetik a nagyváradi keresztény sajtó képviselőjét is.

A százados jeladására megszólal két kürtös hívőjele s ezzel kezdetét veszi az ünnepi verseny. A cigányzenekar rázendít az „Erdélyi indulóra”. Ot versenyző vágat a kaszánya udvarára, ragyogó paripákon s a közönség lelkes tapsa mellett elvonnulnak a nézők sora előtt.

Ugratások és hajó carussal

A díjgratás keretében Lovas Károly hadapródormester „Selmebánya” nevű lován könnyedén, egyetlen hiba nélkül, valósággal átrepül az akadályokon Kovács István hadapródormester „Latorca” lova ideges gyorsasággal vágat, egymásután suhan át az akadályokon, de végül is az utolsó ugratások egymásután emelik a pontokat, miután lerugta a a ló a rudakat. Szabó József örvezető „Vánkos” lován és Kovalcsik Viktor az „Orsován” hibátlanul ugrat. Az okos állatok gyönyörű ugrásait hangos tapsokkal jutalmazta a közönség. Drab György tisz. szakaszvezető „Legény” lova két hibával lemaradt a verseny helyezéséről.

Gyors ütemben pereg a műsor.

Emelt rudakkal ismétlik meg az ugratást. Lovas hadapród újra hibátlanul ugrat. Szabó és Kovalcsik 9—3 pontra végez egyenlő helyezéssel. Megismélik az ugratást, ami végül is kevés különbséggel Kovalcsik győzelmével végződik. Eredmény: Első díjnyertes Lovas Károly, második Kovalcsik Viktor.

Megkapó látvány volt a hajtó carussal. Pontosan fejlődnek fel a négyes fogatok és szabályos sorokban csatlakoznak újra. Előbb ügetve, majd vágatva ismétlik meg a mutatványokat. villognak a napfényben a szerszámok és a ragyogóra kefélt lovak szőre. A közönség nem tud betelni a látvánnyal. Különösen gyönyörködött a látvány a műsor számá-

ba illesztett három csoportos hajtóverseny négy szürke lova, mely a régi idők lovastornáira emlékeztet.

Tréfás versenyszámok

A komoly lovasmutatványok sorába ötletesen illesztette be a rendezőség a mulatságos jeleneteket, mint alma- majd tojásevés. Mulatságos inkább a közönség szempontjából volt, amely állandóan derült hangulatban élvezte a képrázatos gyorsasággal „működő” lovasok versenyét.

Az alma- majd a tojásevés szabálya az volt, hogy hat vederrel telt vízben hat almát helyeztek el és a versenyre odaszáguldo lovasok leugorva lovaikról, szájjukkal kellett, hogy megkeressék és fogaik közé vegyék az almát, melyet így indulási helyükre kellett visszavinniök. A leggyorsabb volt a díjnyertes.

Izgalmas látvány volt a vágató honvédek rohama a vedrek felé, ahol hirtelen megfékezve a reszkető állatokat, leugráltak róluk és mohó gyorsasággal mint a harcsák, keresték a vízzel telt vederben az almát. Legtöbbje teljesen belenyomta fejét a vízbe s még az volt a szerencsés, akinek a lázas kutatás hevében felborult a vedre s így fogai közé haraphatta az almát.

A szerencsés almaevő és gyorslovagló Dima Miklós vonatkatona volt. Hasonlóképpen és formában zajlott le a tojas evés is. Díjnyertes Herceg Mihály örvezető.

Most tizenkét katona áll fel a közönség előtt s percek alatt nyakig zsákban futást rendeznek. Mintha géppuska sortűz érné őket, egymásután vágódnak el a komikus rohamban. De, mint minden versenyen, itt is pillanatok alatt kibontakozik a tehetség a start után ritkuló sorokban már lépésekkel vezet egy kistermetű katona, aki — hogy aktuális hasonlattal éljünk — egy lőféjjel megelőzte társait s így elnyerte a jól megérdemelt díjat, az öt üveg sört.

Ezután magas póznára húzott zsinagregre hat kolbász darabkát kötöttek, melyet szájjal kellett lóhátról elfogyasztani. Medveczky József szakaszvezető diadalmasan elnyelte elsőnek a versenytárgyat.

A lóhátról való sörivás természetesen a legnehezebb versenyszám volt. Mint a trombitások emelték szájukhoz a vágató lovakon a sörös üvegeket a katonák s pillanatok alatt elnyelték a sört. A legjobb torku Novalszik Viktor tizedes szemképrázató gyorsasággal végzett az üveg tartalmával s boldogan fordította a föld felé az üveg nyakát, jelezve, hogy egy csepp sem maradt benne.

Végül a dijkiosztásra sorakoztak fel a nyertesek s átvették az I., II. díjgratás nyertesei a szép pénzeserszényeket, majd a többiek egyenként az öt üveg söröket. Ezután a rendezőség megvendégelte a legénység hozzátartozóit, majd vidám és családias hangulatban az ünnepség véget ért. egy feledhetetlen nappal gazdagítva az átképzősök tanfolyamát.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELOFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

Mikor kell sötétíteni? A MTI jelenti:
A lakóházak, magánvilágítás és a jár-
művek elsötétítését július 14-én 20 óra
40 perckor kell végrehajtani.

Elmegy Nagyváradról Páter Aurél

Nagyváradon mindenki ismerte és
szerette a galambosz hajú, fiatal sze-
mű, mosolygó kapucinus-atyát. Jóval
a világháború előtt került Váradra és
idenőlt közénk. A háború vége felé
pár évig más zárdában volt, de el-
bukásunk után, 1920-ban már ná-
lunk volt ismét. Kitartóan harcolt ér-
te, hogy ki ne utasítsák, osztóhas-
son nyomorúságunkban és sikerült itt
maradnia. Mint hitoktató, generá-
ciókai nevelt. A gyermeknek nem-
csak lelkiatyja, de pajtása is volt és
azok rajongásig szerették az őz pa-
pot, aki gyermekként tudott játszani
velük. Népszerűsége szinte példát-
lan volt. A konyhától a palotáig
mindenki szerette, becsülte és tisztel-
te őt. Együtt bántódtunk, együtt re-
ménykedtünk a rabság éveiben,
együtt örültünk a felszabaduláskor.
Azután sokáig a munkahelyekért és a
hatósági előszobákat járta kilíncselve
egy-egy elesett magyarért. Most fele-
tescímek kinttől bizalma a békés-
csabai zárda főnökségével és az ottani
plébánia vezetésével bízza meg és a
napokban távozni fog körünkől. Vá-
rad lelkeinek egy darabja megy vele,
de vele marad egész Várad lelke.
Aurél atya, Isten veled, visszavá-
runk.

**MEGSZÜNT A KÖZELLATÁSI CIK-
KEK REKVIRÁLÁSA.** A nagyvárad
Közélemezési Hivatal felhívja a kö-
zönség figyelmét, hogy a hivatalos
liszt és egyéb igénybevétel (rekvirálás)
a szombati nappal megszünt. Akik ez-
zel kísérleteznek, azokat át kell adni
a legközelebbi rendőrszemmek.

**SHVOY LAJOS SZÉKESFEHÉR-
VÁRI MEGYÉSPÜSPÖK NEGY-
VENÉVES PAPI JUBILUMA.** Szé-
kesfehérvárról jelentik. Vasárnap,
július 13-án 40. évfordulója volt an-
nak, hogy Shvoy Lajos székesfehé-
vári püspököt pappá szentelték. A fő-
pásztor határozott óhajának engedve,
az egyházmegye csak lélekben ünne-
pelle püspökét, aki az egyik püspök-
ségi birtokon teljes visszavonultság-
ban ülte meg a nevezetes évfordulót.

Névváltoztatás. Bruszt István,
Nagyvárad, a Magyar Általános Hitel-
bank fiókjának főtisztviselője, családi
nevét a belügyminisztérium 56751-
1941. II. a. számú engedélyével
Nyárady-ra változtatta át.

**A szőlőmunkások megállapított nap-
száma.** Ertesítem a hegyközségi tulaj-
donosokat és szőlőmunkásokat, hogy
a következő két heti munkabért a
hegyközség választmánya a következő-
ben állapította meg: permetezés 4.—
kapálás 3 pengő 50 fillér, női munka 2
pengő. Nagyvárad, 1941. évi július hó
10-én. Bartsch Sándor sk. megbízásá-
ból: Orbán László hegybíró.

**Az usztasa mozgalom országsszerte
erősödik Horvátországban.** Zágrábról
jelenti a NTI: Pavelics horvát állam-
vezető elrendelte az usztasa ifjuság
megszervezését. A 7 és 18 év közötti
horvát ifjak és lányok tartoznak eh-
be a szervezetbe. Egyébként az usztasa
mozgalom országsszerte terjed és a hor-
vát nemetiszocialista párt is bekapcsol-
ódott vasárnap az usztasa mozgalom-
ba. (MTI)

Orvosi hír. Dr Fazakas Sándor
egyetemi magántanár, szemorvos, Deb-
recenből, az áll. kórház szemészeti
osztályához főorvosnak nevezetett
ki. Magánrendelését egyelőre délután
3-4 óra között az állami kórház-
ban kezdte meg.

Hölgyek! Tökéletes dauer
és hajfestés
Rammingernél Bazár-
épület

Két percc 10 fillér. A Nemzeti Mun-
kaközpont nagyváradai sütőmunkás
csoportja felhívja a közönség figyel-
mét, hogy a percc utcai árusítására
csak a munkanélküli sütőmunkások-
nak van joguk. Ismeretlen egyének ke-
rülő uton vagy másodkézből jutva pe-
rechez az utcán drágábban árulják a
kiszabott árnál. A percc ára hivatalo-
san két darab 10 fillér. Aki ennél töb-
bet kér, kérjük az első rendőrnök át-
adni. Sütőmunkások vezetősége.

Dr Horváth György rendőrfőtanácsos magas kitüntetése

Nagyvárad. Saját tud. A Kormányzó
a miniszterelnök előterjesztésére a ke-
leti és erdélyrészek visszacsatolása al-
kalmából a közbiztonsági szolgálat el-
látása körül szerzett érdemeiért több
rendőrtisztet, altisztet és rendőrt ün-
tetett ki. A nagyváradai rendőrkapi-
tányság vezetőjének, dr Horváth
György rendőrfőtanácsosnak a Magyar
Erdemrend Tiszti Keresztjét adomá-
nyozta. Értékes kitüntetése alkalmá-
ból igen sokan keresték fel szerencse-

kívánataikkal a kapitányság közszere-
tetnek és megbecsülésnek örvendő ve-
zetőjét.

A kapitányságról még a következők
részeseültek kitüntetésben:

Kiss I. György és Enyedi Imre rend-
őrtisztelhelyettesek a Magyar Ezüst Fr-
demkeresztet, Gyárfás Dezső rendőrt-
iszthelyettes a Magyar Bronz Erdem-
keresztet, Csizmadia Pál rendőrfőtörzs-
őrmesternek pedig a Magyar Ezüst Er-
deméretet adományozta.

Megkezdődött az erdélyi tanítók és tanítónők kéthetes átképzőkurzusa

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn reggel
már fél nyolc órakor szokatlanul meg-
szinesedett a Notre Dame de Sion zár-
daépület környéke. Nagyváradon rit-
kán látható székely szöttekben felvo-
nuló kellemes megjelenésű hölgyek
özlöttek be a zárda kapuján, ame-
lyet kedvesen mosolygó apáca nyitog-
tatott a becsengetők előtt. A székely
szöttekruhájú hölgyek mellett elegáns
polgári ruhában siettek fel a többiek
az emeletre, ahol egyik nagyteremben
gyülekeztek a jelentkezők. Nem volt
nehéz kitalálni, hogy milyen esemény
van itt: valamennyi hölgy kezében fü-
zetek, iratok, sőt töltőtollak voltak
láthatók és az arcukon valami nem
mindennapi megilletődés és bájos za-
zar: Istenem, ez se történik minden
nap, hogy — maguk a tanítók kerül-
tek az iskolapadba.

Tegnap reggel kezdődött ugyanis az
erdélyi tanítók, illetve tanítónők két-
hetes átképzőkurzusa Nagyváradon.

amelyre Erdélyből 98-an jelentkeztek.
A kurzust a Notre Dame de Sion zár-
dájában tartják meg és oda igyekeztek
hétfőn reggel az erdélyi tanítónők is.
Összesen kilencvennyolcan vesznek
rész a most kezdődött kurzuson, ame-
lyen Csikból vannak a legkevesebben,
mindössze hárman, Háromszékből pe-
dig nyolcan. A többiek Marostordából,
Kolozs megyéből, Máramaros megyé-
ből és Besztercenaszodból érkeztek.

Az átképzőtanfolyam dr Balassa
Brunó tanügyi főtanácsos jelenlétében
nyit meg és a tanfolyamot Jurassa
dr tanügyi tanácsos vezeti, s a kurzus
mindössze két hétig tart.

A nagyváradai, illetve biharmegyei
tanítók átképzőtanfolyamát Budapes-
ten, Debrecenben, illetve Szolnokon
fogják megtartani és augusztus elsején
kezdődik. Hogy kik és hol folytatják
a kurzust, arra vonatkozólag később
adnak ki tájékoztatót.

Bocskai József betörése nem kerül statáriális bíróság elé

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnapról
hétfőre virradó éjszaka a Lakatos-
utcán szolgálatot teljesítő rendőrör-
szem előállította Bocskai József állás-
és foglalkozás nélküli egyént, aki Lőb
Lajos szabó Liget-utca 4. szám alatti
lakásába hatolt be s onnan ruhane-
müeket vitt magával.

Azonnal megindult a rendőri nyo-
mozás, amely a következőket állapi-
totta meg: Bocskai József Nagyká-
rolyban született 1910-ben május hó
10-én. Vallomása szerint éjjel 12 óra
előtt néhány perccel mászott be a Li-
get-utca 4. szám alatti ház kerítésén
keresztül. Eszrevette, hogy a szuterén
ablak nyitva van és azon keresztül
leereszkedett a helyiségbe. Mivel en-
nivalót talált, elsősorban jól teleltte
magát, majd a maradék élelmet össze-

pakolta s ezenkívül két télikabátot,
egy esőköpenyt és más ruhadarabo-
kat, valamint mintegy 4 pengő kész-
pénzt magához vett. Kimászott ismét
az ablakon keresztül, majd a szomsz-
édház kerítésén átjutva a szomsz-
édos udvarban levő fásszinben nyu-
godtan lefeküdt. Ott akadtak rá. Meg-
találták nála az összes eltűnt ruhada-
rabokat. Rendőrségi kihallgatása után
előzetes letartóztatásba helyezték és
átadták az ügyészségnek.

Mivel Bocskai József tettét az el-
sötétítés ideje alatt követte el, szó le-
hetett volna arról, hogy a statáriális
eljárás alá vonják. Az ügyészség
azonban értesítette a rendőrséget,
hogy ez nem fog megtörténni s így
Bocskai József bűnügye polgári bi-
róság elé kerül.

**Szent Norbert ünnepség a Premon-
trai Rendházban és templomban.**
Nagyvárad. Saját tud. Felemelően
szép ünnepség keretében hódoltak a
Premontrai nagyváradai rendháza-
ban Szent Norbert harmadik rendjé-
nek tagjai Szent Norbert emlékének.
Reggel nagymise volt, délután pedig
ünnepség, amelyet a Hiszekegy
éneklése nyitott meg. A megnyitóbé-
szédet Kellner György egészség-
ügyi főtanácsos mondotta, megemlé-
kezve a harmadrend kétszázötven
működéséről is. Dobra Erzsébet
Mécis László költeményeit szavalta
nagy hatással. Dr Papp Károly felol-
vasása és Szenor Ilona előadása
után az énekkar adott elő Szent
Norbert énekeket. Este 7 órakor ün-
nepies körmenet volt.

**TIZENÖTEZER HÁZAT ÖNTÖTT EL
TOKIÓBAN AZ ÁRADÁS.** Tokióból je-
lenti a NTI: Az utóbbi napokban fő-
leg Japán déli részein nagy esőzés és
vihar volt. Tokióban 15.000 ház került
víz alá. Az itéletidőnek az ország kü-
lönböző részein eddig 19 halálos áldo-
zata van. — A kár felbecsülhetetlen.
(MTI)

**Ma az alumínium kétpengős premier-
je.** A Magyar Távirati Iroda jelenti:
A 3690—1941. M E. számú rendelet
alapján alumíniumból vert két pengős
érmeket a Magyar Nemzeti Bank jú-
lius 14-től kezdve hozza forgalomba.
Az erről szóló pénzügyminiszeri hir-
detményt a hivatalos lap vasárnapi
száma közli. Az új 2 pengős érme
egyik lapján babérkoszorúval övez-
ve, köralaku választóvonalon belül
az értékjelzés, a lap alsó részén pe-
dig a pénzverő „BP” jelzése és alatta
a tervező művész neve: „Berán L.”
van; az érme másik lapján a magyar
címer a Szent Koronával, a „Magyar
Királyság” körirat és a verés év-
száma látható. Az alumínium 2 pen-
gős átmérője 28 milliméter, súlya 2.8
gr. Az ezüst és papír 2 pengősök be-
vonása iránt később történik intézke-
dés.

**Változás a nagyváradai Kapucinus
rendházban.** A Kapucinus Rend Ma-
gyar Tartománya a nagyváradai ren-
házában a következő változások tör-
téntek: P. Horváth Szilveszter ed-
digi házfőnök évei — a rendi szabá-
lyok szerint — lejártak, Nagyváradon
marad h. házfőnöknek és hittanárnak;
helyébe kerül főnöknek: P. Somhegyi
Veremund rendi tanácsos. P.
Hencz Aurél Békéscsabára megy
házfőnöknek és h. plébánosnak, helyé-
be kerül: P. Pállos Ambró, aki
ideiglenesen a visszatért csángóknál
Andrásváran kisegítőként működik; P.
Benke Konrád s. lelkésznek Móra
megy; ennek helyébe jön P. Bayer
Cirill hitoktatónak és s. lelkésznek.

**CSATLAKOZOTT A BAROSS SZÖ-
VETSÉGHEZ A VENDEGLŐSÖK
SZINDIKÁTUSA.** Nagyvárad. Saját
tud. Mint ismeretes, a Baross Szö-
vetség helyi tagozata a nagyváradai
vendéglősök között is megkezdte
szervezkedési munkáját. A nagyvá-
radai vendéglősök azonban levélben
értesítették a Baross Szövetséget,
hogy miután a vendéglősök között
csak keresztény van, ezért arra kéri
a Baross Szövetséget, hogy a szerve-
zési munkát szüntesse be, mert a
vendéglősök szindikátusa mint tisz-
tán keresztény szakosztály, amugy is
a Baross Szövetség rendelkezésére áll
s tagként hajlandók belépni a Szö-
vetségbe. Ezt az értesítést a Baross
Szövetség örömmel vette tudomásul
s így a Szövetség tagjai most a nagy-
váradai vendéglősökkel is gyanapod-
nak.

SPORT

Eldurvuit játék után győzött a Törekvés

Törekvés—Szegedi VSE 3:0 (1:0)

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután fél 5 órakor mintegy 800 néző jelenlétében játszották le az Erzsébet-ligeti pályán a Törekvés—Szegedi VSC barátságos találkozót.

Kovács János játékvezető és a két partjelző vezetése mellett futottak ki a csapatok s üdvözlés után a következőképpen álltak fel:

Törekvés: Zuch — Rocska, Kovács, — Szurdi, Csont, Nagy, — Haláti Moskó, Kiss, Mihók, Szilágyi.

Szegedi VSC: Papp — Domonkos, Sajtos — Sebők II., Baloghi, Tatai, — Sulyok, Borbély I., Pélyi, Borbély II., Kecskés. A Törekvésben tehát három NAC játékos vendégszerepelt. Törekvés támadásokkal indul a mérkőzés, majd változatos küzdelem alakul ki.

A 32. percben Mihók áttemeli a labdát a szegedi védőkön, Haláti közép-re kanyarodik és a kifutó kapust is kijátszva a hálóba gurít 1:0.

Támad a Törekvés, Moskó csőrrel küldött lövését szerencsével védi Papp. A 40. percben Rocska vissza akarja adni a kölcsönt, a labda megszűn, de ő veszélyesen beel lép Borbélyba.

A bíró észreveszi és azonnal ki is állítja.

Tovább folyik a rugdalózás. A 43. percben tartanak, amikor

Kiss elkanalazza szegedi ellenl.

basát, a bíró gondolkodás nélkül őt is kiállítja.

Erre azonban kitor a palota forradalom.

Minden Törekvés játékos kiabál és gesztikulál. A vezetők a pályára rohannak. Igyekeznek meggyőzni a bírót, hogy itélkezése helytelen. Magyarvárosi kezek tömkelege torog a bíró orra előtt aki azonban hajthatatlan.

Mivel Kiss nem hajlandó elhagyni a

pályát, a várakozási idő letelte után lefújta a mérkőzést, s a csapatok öltözőjükbe vonultak.

A játékosok már öltözőknek, amikor odaérkezik Schmidt, a játékvezető testület helyi elnöke, aki attól a gondolatától indítva, hogy a közönség pénzéért mérkőzést akar látni, engedélyezi a második félidőnek szükségbírival való lejátszását.

Ismét felöltöznek a játékosok s Krüger Károly vezetése mellett megkezdik a második félidőt.

A Törekvés szinte állandó fölényben játszotta le ezt a csonka félidőt. A szegediek teljesen visszaestek, s néha nem is látszottak a pályán. Kiss és Mihók lötték a további gólokat. Szegednek alkalma volna szépiteni, de a megitélt 11-est kaputának lövik.

Diszkoszdobás: 1. Janza (Esta-Sun), 32. m., 2. Lerchner (Esta-Sun).

Kiváló Krupka gerelydobása, Osztópányi magasugrása, Lerchner kalapácsdobása és Benyik 800 métere.

Kolping-Egyetértés — Törekvés II. 6:3 (4:1)

Vékony Gyula játékvezetése mellett játszották le a mérkőzést. A Kolping-Egyetértés már 4:0-ra vezetett, amikor a Törekvés II. egymásután 3 gólt lőtt

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás

Kiadó azonnal főhelyen három parkettes szoba, fürdőszoba. Cim a kiadóban. 812

Szoba, külön előszobával és WC-vel kiadó. Cim a kiadóban. 813

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat, jól venni és eladni Molnárnál lehet, Bémerter 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra házhoz jövek. 756

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek. Orát, akszart javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19. 545

Bunyitay ligetben 5-ször egy szobás lakásos ház 18 ezer pengőért eladó. — Tatainé, Szigligeti-utca 12. 819

Tiszta szesz kapható. Nánássy, színház mellett. 816

Aranyat, ezüstöt, ékszer magas áron veszek. Haslinger ékszerész Rakóczi ut 8. 545

Eladó Szőlőtelep-utca 17 és Szent Anna-utca 13. számú házak. Ertekezni tulajdonosoknál. 814

Gyümölcs és főzelék konzerváló gép teljesen új eladó. Szőlőtelep-utca 17. 815

Szaniszló-utcában eladó 5 szobás komfortos, üvegezett folyosóval két utcára nyíló telken épült kertes családi ház. Vendéglőnek vagy üzemnek kiválóan alkalmas. Kizárólag komoly vévőkkel tárgyalok. Erdeklődni Szaniszló utca 71. szám. Háztulajdonosnál. Ügy-nökök kizárva. Előnyös vétel. 802

Nagy ebédülő szőnyeg használt állapotban, Schöberl ágy, garantált féregmentes, teljesen új nyugágy eladó. — Alapi-u 1. ajtó 2, délelőtt 10—3-ig. 810

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást kezes

Harcéri szenvedéseket átél magy munkásszöny apolonji, mosási, takarítási vagy egyéb házi munkára ajánlkozok. Cimem: Veress Piroksa, Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 57. 817

Allást nyec

Jó referenciával rendelkező keresztény, perjekt kereskedelmi gyors- és gépirónót azonnali, esetleg későbbi belépésre felvez Haracsek Vilmos utóda nagykereskedő cég, Nagybánya. — Ajánlatok fizetési igények és referenciák megjelölésével közvetlenül a céghez küldendők be. 813

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körítorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Nagyszabásúnak ígérkezik az uszókongresszus

Mint már közöltük ez évben Nagyváradon rendezik az uszókongresszust. A MUSz az NSE-t bizta meg a rendezéssel. Az NSE vezetősége és a rendezőség dr. Nadányi János alispán az NSE elnökének elnöklése mellett vasárnap tartotta az első megbeszélését az uszókongresszussal kapcsolatos kérdésekről.

Fehér István a MUSz alelnöke a MUSz megbízásából lejött Nagyváradra, hogy az uszókongresszust előkészítse. Ez alkalommal lapunk munkatársának a következő nyilatkozatot adta:

Az országos uszókongresszus a vi-

dék legnagyobb uszóversenye, amelyen az ország valamennyi számottevő vidéki uszó egyesület résztvesz. Ennek a versenynek keretében kerül eldöntésre a kormányzó ur Ófőmeltósága által adományozott vándordíjért évenként egyszer kiírásra kerülő kerületek közti uszómérkőzés. Az ország hét kerületének városai indulnak.

Az uszókongresszus keletkezésére vonatkozóan a következőket mondta a MUSz alelnöke: Az uszókongresszus szülőatyja vitéz Bély Lajos tábornok a szövetség mai elnökéüllyettese. aki 1920-ban akkor, mint vezérkari százados ismerte fel a vidékben rejlő őserőt és indította meg azt a szervezkedést, amely ma egybe foglalja a vidék uszospportot.

A nagyváradai közönség még nem tudja hogy mit fog kapni az uszókongresszus által Kevesen tudják, hogy az uszókongresszus nívója egyenlő a magyar uszóbajnokság nívójával. Itt lesznek Eger, Szeged, Pécs uszói.

A kongresszust augusztus 2. és 3-án tartják meg, de már előre felhívjuk a közönség figyelmét erre az igazán ritka sporteseményre.

Atlétikai verseny az erzsébetligeti pályán u salakján

(Nagyvárad. Saját tud.) Mivel az Erzsébet-ligeti atlétikai pálya elkészült, házi versenyt rendeztek az NSE., Esta-Sun és Kolping-Egyetértés részvételével. A versenyt vasárnap délelőtt 9—11 óra között tartották meg.

100. m. síkfutás: 1. Krupka NSE. 11.09.

800. m.: 1. Benyik 2:10.7, 2. Nagy (Esta-Sun) 2:20.

500. m.: Benyik 4:37, 2. Nagy 4:48.

Magasugrás: 1. Osztópányi (Kolping-Egyetértés) 1.67 cm., tovább nem ugrott, 2. Krupka NSE., 3. Técsi (Kolping-Egyetértés).

Távugrás: 1. Osztópányi (Kolping-Egyetértés) 5.60 m., 2. Bartos (Esta-Sun) 5.58 cm., 3. Bartóti NSE.

Súlylökés: 1. Janza (Esta-Sun) 11.50 cm., 2. Krupka (NSE.), 3. Osztópányi (Kolping-Egyetértés).

Kalapácsvetés: 1. Lerchner, (Esta-Sun) 35 m., 2. Bertóti (NSE.).

Gerelyvetés: 1. Krupka (NSE.) 49 m.,

NAC ifj.—Bástya ifj. 6:2 (2:0)

A Törekvés—VSC mérkőzés után került sorra az erdélyi kerület bajnokságáért lejátszásra kerülő NAC ifjusági—Bástya ifjusági mérkőzés.

Szabados játékvezető szipelére sorakoztak fel a csapatok:

NAC: Tóth, Kerekes, Molnár, Veres, Sarwaic, Pap, Serc, Zilahy Kriszta,

Széles, Tóth.

Bástya: Vass, Muresan, Butyka, Szűcs, Kalló, Mátéfi, Kakucs, Oroszi, Kádár, Pálfi, Bakos.

Góllövők: Kriszta, Zilahy (3), Széles és Tóth, illetve Kakucs és Pálfi.

Szabados bíró jól vezette a mérkőzést.

Jól sikerült a Kisok tehetségkutató versenye

(Nagyvárad. Saját tud.) Vasárnap délelőtt tíz órakor került sor a KISOK rendezésében a „Búvár Kupa” és „HONVÉD” uszóversenyek lebonyolítására. A versenyt Tóth József f. kereskedelmi iskolai tanár és Dániel Sándor a Törekvés titkára rendezték fáradságot nem kímélve.

A fiatalság már a kora délelőtti órákban gyülekezett s „bemelegített”. A versenyen számos fiatal jómozgású úszótehetség tűnt fel, akik reményeigéi lehetnek majd Nagyvárad uszó-sportjának. A nap védnökségét Szabó János felsőházi tag és Bartsch Sándor városi tanácsos töltötték be. A versenyen a nagyszámú diákságon kívül a munkásifjak is résztvettek. A verseny számai után Aranyossi, az NSE. kiváló mellúszója úszott egy „bemutató” 200-at. Ideje 3:04.2. T

A jólsikerült versenyen a zsűritisztséget a következők töltötték be: Madas László András, Garamvölgyi István, Szabó János, Lőrinczi Attila, Dániel Sándor, Tóth József és dr. Apor György.

A verseny eredményei a következők: 50. m. hát: 1. Várfalvy András 47.8, 2. Fehér Tibor 1:22.4.

50. m. fiú mell: 1. László Arisztid 45, 2. Schönfeld László 47.8, 3. Balogh István 50.4, 4. Bartha József 51.

100. m. ifj. gyors: 1. Bauer Jenő 1:23.3, 2. Schlezinger Tibor 1:30.2, 3. Zenker Zoltán 1:44.6.

100. m. gyors: 1. Schmiedt 1:16.5, 2. Zörger 1:20, 3. Mihalik Parna 1:27.

50. m. gyermek gyors: 1. Korda György 0:45.2, 2. Horváth 0:47.4, 3. Varga 0:53.6.

50. m. fiú gyors: 1. Bogdándi György 0:38.7, 2. Gaál 0:42.8, 3. Friedlender 0:44.2, 4. Heip Ottó 0:46, 5. Ten István 0:48.

50. m. hát: 1. Rózsa Imre 48.9, 2. Várfalvy 49.6.

100. m. hát: 1. Rózsa 1:36.4, 2. Várfalvy 1:52.

100. m. fiú mell: 1. Szakács 1:30.4, 2. Keresztesy László 1:37.9, 3. László Arisztid 1:46.8, 4. Molnár Gyula 1:48.

50. m. gyermek mell: 1. Steinhez 0:56, 2. Fehér Tibor 1:12.4.

200. m. mell szenior bemutató: 1. Aranyosy 3:04.2.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at,